

OPINTO-OPAS
2026-2027

Tuusniemen lukio

Meille tärkeitä asioita ovat:

- yhteisöllisyys ja toisesta huolehtiminen
 - rehellisyys ja vastuullisuus
- kriittisyys ja oleellisen oppiminen
- oma-aloitteisuus ja joustavuus
- demokratia ja kansainvälisyys
 - työnteko ja yrittäminen
- avoimuus ja yhteistyökyky
 - hyvä itsetunto
 - toisen arvostaminen
- positiiviset elämykset ja tunteet
- oma kotiseutu voimavarana

SISÄLLYSLUETTELO

Lukuvuosi 2026-2027.....	
Tärkeitä yhteystietoja.....	
Opiskelu Tuusniemen lukiossa.....	
Opiskelijan tukijoukot.....	
Ylioppilaskirjoitukset.....	
Muuta huomioitavaa	

TÄRKEITÄ YHTEYSTIETOJA

Tuusniemen lukio Keskitie 34, 71200 Tuusniemi

KOTISIVUT: <https://peda.net/tuusniemi/tll>

FACEBOOK: <https://www.facebook.com/tuusniemenlukio>

INSTAGRAM: <https://www.instagram.com/tuusniemenlukio/>

Rehtori Janne Karttunen	p. 0405721867	janne.karttunen@tuusniemi.fi
Apulaisrehtori Heidi Ruuskanen	p. 0447209019	heidi.ruuskanen@tuusniemi.fi
Koulusihteeri Senja Puodinketo	p. 0404861922	senja.puodinketo@tuusniemi.fi
Koulutoimisto Merja Heiskanen	p. 0405383634	koulutoimisto@tuusniemi.fi
Opinto-ohjaaja Riikka Koivunen	p.0404861923	riikka.koivunen@edutuusniemi.fi
Opettajainhuone	p.0447209072	
Kouluterveydenhoitaja		
Koulukuraattori Veli Tammiruusu	p. 044 7184 214	veli.tammiruusu@pshyvinvointialue.fi
Talonmies	040 5596 540 (iltaisin ja viikonloppuisin 0400 286 332)	

Opettajat lukiossa

Hatakka Pilvi	HI, UE, PS
Hirvonen-Repo Sari	Erityisopetus
Hätinen Tarja	TE
Koivunen Riikka	OPO
Kuismin Ville	FI, YH
Kärppä-Leskinen Annette	MU
Lankanen Antti	FY, KE, MAA
Lyytinen Jani	LI
Mutanen Mervi	AI
Palo Antti	ENA
Peltola Silja	KU
Piironen Markku	RU
Puhakka Ulla-Maija	UO
Pöyhönen Matti-Pekka	BI, GE
Saarni Ville	MAB

OPISKELU TUUSNIEMEN LUKIOSSA

YLEISTÄ LUKIO-OPINNOISTA

Lukiossa on lukuvuoden aikana 5 jaksoa ja jokaisen jaksos lopussa on koeviikko. Lukio-opinnot koostuvat pakollisista, valtakunnallisista valinnaisista sekä koulukohtaisista opinnoista. Jotta voit saada lukion päättötodistuksen, sinun täytyy suorittaa vähintään 150 opintopistettä, joista 94-102 opintopistettä pakollisia opintoja ja vähintään 20 opintopistettä valtakunnallisia valinnaisia opintoja. Opetushallitus on laatinut opetussuunnitelman perusteet, joissa on kuvailtu valtakunnalliset moduulit. Näistä moduuleista on koulumme opetussuunnitelmaan rakennettu opintojaksoja. Yhden opintojakson suuruus voi olla esimerkiksi 1 - 4 opintopistettä.

Lukio-opintojen kesto on 2-4 vuotta. Lukion suorittaminen kolmessa vuodessa tarkoittaa, että opintojaksot jakautuvat 13 jaksoon. Opinto-ohjelman kannalta tämä edellyttää noin 10-12 opintopisteen suorittamista jokaisessa jaksossa. Ensimmäisen vuoden opintojen jälkeen suoritettuna tulisi olla 56-60 opintopistettä ja toisen vuoden jälkeen 116-120 opintopistettä.

Opintojen alkaessa opiskelija tekee opinto-ohjaajan kanssa henkilökohtaisen opinto-ohjelmansa, joka tarkentuu lukio-opintojen aikana. Opinto-ohjelma määrittää opiskelijan valitsevat oppiaineet ja niiden oppimäärät siinä laajuudessa, kuin hän aikoo ne suorittaa.

OPPITUNNIT

1. tunti klo. 9.00-10.15
2. tunti klo. 10.30-11.45
Ruokailu klo. 11.45-12.15
3. tunti klo. 12.15-13.30
4. tunti klo. 13.45-15.00

TIETOKONEET LUKIOSSA

Tietokoneet ovat tarkoitettu opiskelukäyttöön ja toimimaan sähköisessä ylioppilaskoejärjestelmässä. Opintojen päätyttyä opiskelija palauttaa koneen koululle. Tietokoneista tulee pitää hyvää huolta. Koneen rikkoutumisesta aiheutuvista kustannuksista vastaa opiskelija huoltajineen.

OPINTOTARJOTIN

Lukiossa jokainen laatii itse omat lukujärjestyksensä. Lukujärjestys laaditaan Wilmassa kohdassa kurssitarjotin. Jos haluat tehdä muutoksia lukujärjestykseen kesken vuoden, käy keskustelemassa aiheesta opinto-ohjaajan kanssa. Huomioi, että opintotarjotin suunnitellaan opiskelijoiden valintojen pohjalta kesän aikana ja muutokset opinto-ohjelmassa voivat vaikuttaa joidenkin opintojaksojen toteutumiseen.

KOEVIIKOT JA UUSINTAKUULUSTELUT

Jokaisen jakson lopussa on koeviikko, joka kestää seitsemän koulupäivää ja jolloin suoritetaan kyseisen jakson oppiaineiden kokeita. Koeviikko alkaa koeviikon ensimmäisenä päivänä klo 12.15 ja muina päivinä kokeet ovat yleensä klo 09.00 alkaen. Koeviikoilla järjestetään kokeiden lisäksi esimerkiksi kokeisiin valmistavia tunteja ja ryhmänohjaajan ja opinto-ohjaajan toimesta eri teemoja sisältäviä ohjaustuokiota (ROPO).

Koeviikon koejärjestykseen ja siihen liittyvään ohjelmaan osallistuminen velvoittaa kaikkia opiskelijoita. Pääsääntöisesti tuleviin kokeisiin valmistelevat tunnit pidetään 12.15 – 13.30 ja mahdolliset ryhmän-/opinto-ohjaajan tuokit 13.45 - 15.00. Koeviikon päiväkohtainen aikataulu julkaistaan Wilman kautta viimeistään viikkoa ennen koeviikon alkua.

Uusintakuulustelut

Jos et pääse koetta läpi tai olet poissa kokeesta, ilmoittaudu uusintakuulusteluun. Voit yrittää korottaa myös hyväksytyn opintojakson uusintakuulustelussa kerran ja vain kahden seuraavan uusintakuulustelukerran yhteydessä. Uusintakuulusteluihin ilmoittaudutaan palauttamalla ilmoittautumislomake kyseiselle aineenopettajalle.

Lomakkeita saat kanslian edestä punaisesta lokerikosta ja opinto-ohjaajalta. Jos sinulla on useampia kokeita rästissä, neuvottele opettajan kanssa, miten toimitaan.

Uusintakoepäivät lukuvuonna 2026-2027		
Jaksot	Uusintakuulustelu	Ilmoittautuminen uusintakuulusteluun
1	to 22.10. klo. 12.15-15	ti 20.10. klo. 12 mennessä
2	ma 21.12. klo. 12.15-15	pe 18.12. klo. 12 mennessä
3	ma 1.3. klo. 12.15-15	pe 26.2. klo. 12 mennessä
4	pe 30.4. klo. 12.15-15	ke 28.4. klo. 12 mennessä
5	ti 15.6. ja koulujen alkaessa	la 5.6. klo. 12 mennessä

POISSAOLOT

Lukio on vapaaehtoinen koulu, mutta kun olet vapaaehtoisesti tullut lukioon, on oppitunneilla käynti pakollista, ellei opettajan kanssa muuten sovita. Koulu on opiskelijan työtä, siksi asiaton poissaolo tunnilta on rinnastettavissa työstä pinnaamiseen.

Opintojaksolta ei voi olla poissa kuin hyväksyttävästä syystä (sairaus, anottu ja myönnetty loma tms.) Opiskelijan ollessa poissa joudutaan poissaolotunnit korvaamaan lisäsuorituksilla. Ne sovitaan kurssin opettajan kanssa erikseen tapauskohtaisesti. Opiskelijan tulee itse ottaa selvää tunnilla tehdyistä tehtävistä ja huolehtia niiden suorittamisesta. Ilmoita kaikista poissaoloista mahdollisimman pian kaikille opettajille, joiden tunneilta olet pois.

Lupa muusta kuin sairaudesta johtuvaan poissaoloon tulee pyytää etukäteen. Jos opiskelija on alle 18-vuotias, luvan pyytää opiskelijan huoltaja. Luvan voi pyytää lomakkeella, joita löytyy lokerikosta kanslian edestä tai Wilma-viestillä. Luvan myöntäjä riippuu pyydettävän lupa-ajan pituudesta:

- yksittäiseksi oppitunniksi luvan myöntää asianomaisen aineen opettaja
- enintään kolmeksi koulupäiväksi ryhmänohjaaja
- edellä mainittuja pidemmäksi ajanjaksoksi rehtori

Ilmoita ryhmänohjaajallesi jo kotoa käsin esim. Wilmalla, jos sairauden vuoksi joudut olemaan koulusta poissa kauemmin kuin kaksi päivää. Yli kolmen opetustuokion (=3x75 min) poissaolon vuoksi opintojakso jätetään arvostelematta (merkintä K). Tapauskohtaisesti voidaan neuvotella korvaavista suorituksista.

Opettajat merkitsevät poissaolot Wilma-järjestelmään, joka tilastoi kaikki poissaolot. Poissaolo koulun järjestämästä tilaisuudesta (juhlat, konsertit, luennot, retket, opintokäynnit yms.) tulkitaan poissaoloiksi siltä tunnilta tai niiltä tunneilta, jolloin tilaisuus on.

Alle 18-vuotiaiden opiskelijoiden huoltajat käyvät kuittaamassa poissaolon Wilmassa. Täysi-ikäiset opiskelijat vastaavat itse omista poissaoloistaan ja seuraamuksista.

ARVIOINTI

Opintojakso arvostellaan numeroin tai muulla koulukohtaisessa opetussuunnitelmassa määrättyllä tavalla. Pakolliset ja valtakunnalliset valinnaiset opinnot arvioidaan asteikolla 4-10. Pakollinen tai valtakunnallinen valinnainen hylätty suoritus merkitään arvosanalla 4, mutta se luetaan kuitenkin suoritetuiksi opintopisteiksi laskettaessa opiskelijan kokonaisopintopistemäärää.

Opiskelijalla saa olla hylättyjä suorituksia oppiaineessa enintään seuraavasti:

Opiskelijan opiskelemia pakollisia ja valinnaisia opintoja,	joista voi olla hylättyjä opintoja enintään
2-5 opintopistettä	0 opintopistettä
6-11 opintopistettä	2 opintopistettä
12-17 opintopistettä	4 opintopistettä
18 opintopistettä tai enemmän	6 opintopistettä

Hylätyn opintojakson uusiminen. Mikäli opiskelija saa hylätyn arvosanan, voi opiskelija uusintakuulustelupäivänä uusia opintojakson. Uusintakuulusteluun voi osallistua yhden kerran. Hylätyn opintojakson voi suorittaa myös osallistumalla uudelleen opetukseen, kun opintojakso on tarjolla. Aineenopettajan ja rehtorin luvalla voi kurssin perustelluista syistä uusia muulloinkin.

Hyväksytyn opintojakson voi yrittää korottaa uusintakuulustelussa kerran ja vain kahden seuraavan uusintakuulustelukerran yhteydessä. Opiskelija voi myös osallistua opintojaksolle uudestaan, kun se on tarjolla. Lopulliseksi arvosanaksi tulee tällöin kyseisistä suorituksista parempi.

Päättöarvosanan muodostuminen. Kunkin oppiaineen oppimäärän arvostelu pohjautuu opiskelijan opinto-ohjelmassa määriteltyjen opintojaksojen arvosanoihin. Oppiaineen arvosana annetaan valtakunnallisten opintojen opintopisteiden mukaan painotettuna aritmeettisena keskiarvona, siten että 0,5 pyöristetään ylöspäin. Tätä arvosanaa opettaja voi harkintansa mukaan korottaa, mikäli opiskelijan tiedot ja taidot selvästi muuta osoittavat. Oppiaineeseen läheisesti liittyvää koulukohtaista valinnaista opintojaksoa voidaan pitää

arvosanaan vaikuttavana lisänäyttönä. Oppilaanohjaus arvostellaan suoritusmerkinnällä. Äidinkieli ja kirjallisuus arvostellaan yhdellä arvosanalla. Mikäli opiskelija pyytää, hän on oikeutettu saamaan suoritusmerkinnän liikunnasta ja sellaisista oppiaineista, joissa opiskelijan suorittama oppimäärä käsittää vain kaksi opintopistettä sekä valinnaisista vieraista kielistä, mikäli opiskelijan suorittama oppimäärä niissä käsittää korkeintaan neljä opintopistettä.

ITSENÄISET OPINNOT JA VERKKO-OPINNOT

Lukion opintojaksoja voi suorittaa myös osittain tai kokonaan itsenäisesti tai opetukseen osallistumatta. Jos haluat suorittaa opintoja itsenäisesti, ota yhteyttä opinto-ohjaajaan sekä kyseisen aineen opettajaan. Sovi aineenopettajan kanssa ennen opintojakson alkua suoritustavasta (tutkielma, muut oheistehtävät, tenttiminen jne.). Jo aloitettua opintojaksoa ei voi muuttaa itsenäisesti opiskeltavaksi. Itsenäisesti opiskeltava opintojakso on anottava kirjallisesti aineenopettajalta lomakkeella, joita löytyy lokerikosta kanslian edestä. Lopullisen hyväksymisen antaa rehtori.

Opintoja voi suorittaa myös verkossa SnellmanEDUn kautta. Ilmoittautumisesta tulee keskustella aineenopettajan ja opinto-ohjaajan kanssa, päätöksen hyväksymisestä antaa rehtori.

Verkko-opintoina suoritettavien opintojen tulee sopia opiskelijan opinto-ohjelmaan. On hyvä muistaa, että verkko-opiskelu edellyttää itsenäistä ja omatoimista otetta opiskeluun.

OPISKELIJAN TUKIJOUKOT LUKIOSSA

Aineenopettajat vastaavat oman aineensa opetuksesta ja tukiopetuksesta. He ovat myös asiantuntijoita oman aineensa opiskelutekniikoissa ja ylioppilaskirjoituksiin liittyvissä asioissa.

Ryhmänohjaaja seuraa ryhmänsä opintomenestystä ja opintokertymää. Ryhmänohjaajalle tiedotetaan esimerkiksi sairastumista ja hänen kauttaan anotaan 1-3 päivän lomat. Ryhmänohjaaja voi ohjata myös lukion opiskelusuunnitelmiin liittyvissä asioissa.

Opinto-ohjaaja auttaa HOPSin eli henkilökohtaisen opintosuunnitelman suunnittelussa, opintojaksovalinnoissa, opiskelutekniikoissa, jatko-opintoihin liittyvissä asioissa, työnhaussa ja ylioppilaskirjoitussuunnitelmien laatimisessa. Opinto-ohjaajalla on kokonaisvastuu ohjauksen toteuttamisesta lukiossamme.

Tutorit auttavat erilaisissa lukion käytänteisiin liittyvissä pulmatilanteissa.

Koulusihteeri opastaa koulukyyteihin ja opintotukeen liittyvissä asioissa.

Koulukuraattorin kanssa voit pohtia esimerkiksi opiskelumotivaatioon liittyviä asioita.

Kouluterveydenhoitaja ja koululääkäri vastaavat terveydenhuollosta koulussamme. Heidän vastuullaan ovat myös terveystarkastukset.

Etsivä nuorisotyöntekijä voi auttaa esimerkiksi siinä vaiheessa, jos opinnot jostain syystä keskeytyvät.

Nuoriso-ohjaaja voi auttaa esimerkiksi ryhmähengen nostatuksessa ja työnhaussa.

YO-TUTKINTO

Tutkinnon rakenne

Kaikille yhteinen pakollinen koe on

- äidinkielen koe

Lisäksi on seuraavista ryhmistä vähintään kolmesta valittava vähintään neljä pakollista koetta:

- vieras kieli (yleensä englanti)
- toinen kotimainen kieli (ruotsi)
- matematiikka
- reaali

Matematiikassa ja vieraassa kielessä voi valita joko pitkän tai lyhyen oppimäärän kokeen siitä riippumatta, mitä oppimääriä näissä aineissa olet suorittanut. Toisessa kotimaisessa kielessä kirjoitetaan keskipitkän oppimäärän mukainen koe (pitkänkin voi kirjoittaa). Ainakin yhdessä edellä mainituista on suoritettava vaativampi koe. Yleensä se toteutuu käytännössä pitkän englannin tai pitkän matematiikan kokeena.

Pakollisten kokeiden lisäksi voi osallistua myös yhteen tai useampaan ylimääräiseen kokeeseen. Suositeltavaa on suorittaa vähintään viisi koetta, sillä jatko-oppilaitoksiin hakiessa alkupisteitä saa usein viidestä, joskus jopa kuudesta aineesta.

Ylioppilastutkinnon suorittaminen

Ylioppilastutkinnon kaikki viisi pakollista koetta on suoritettava enintään kolmen peräkkäisen tutkintokerran aikana. Kaikki kokeet voi tietysti suorittaa myös yhdellä kertaa.

Tutkintokertoja järjestetään kahdesti vuodessa, keväällä ja syksyllä. Ylioppilastutkinnon voi aloittaa joko keväällä tai syksyllä, kunhan siihen mennessä on suorittanut tutkintoaineen kaikki pakolliset opinnot. Lyhyen kielen kokeeseen pääsee, kun on opiskellut vähintään kuusi

opintopistettä. Kirjoitusaineissa on kuitenkin suositeltavaa suorittaa myös valinnaisia opintoja, koska kokeet laaditaan pakollisten ja valtakunnallisten valinnaisten oppimäärien perusteella.

Reaaliaineiden kokeet

Kokelas voi suorittaa vain yhden reaaliaineen kokeen tai halutessaan useampia kokeita. Vain yksi reaaliaineen koe voi olla pakollinen koe. Yhdellä tutkintokerralla järjestetään kaksi reaaliaineiden koepäivää. Yhtenä koepäivänä järjestetään psykologian, filosofian, historian, fysiikan sekä biologian kokeet ja toisena koepäivänä evankelis-luterilaisen uskonnon, ortodoksisen uskonnon, elämäntutkimustiedon, yhteiskuntaopin, kemian, maantieteen ja terveystiedon kokeet. Yhtenä päivänä voi osallistua vain yhden reaaliaineen kokeeseen. Siten yhdellä tutkintokerralla voi suorittaa enintään kaksi reaaliaineen koetta. Tutkinnon hajauttamalla voi halutessaan osallistua usean reaaliaineen kokeeseen.

Lukuvuoden 2025-2026 kirjoituspäivämäärät ja muuta infoa löydät Ylioppilaslautakunnan sivuilta www.ylioppilastutkinto.fi. Vanhoja YO-kokeita löydät sivustolta <https://yle.fi/aihe/abitreenit>.

Ylioppilaskirjoituksiin ilmoittautuminen

Ylioppilaskirjoituksiin ilmoittaudutaan lomakkeella, jonka saat opinto-ohjaajalta. Syksyn kirjoituksiin ilmoittaudutaan toukokuussa ja kevään kirjoituksiin marraskuussa. Ilmoittautumislomake palautetaan opinto-ohjaajalle.

Kompensaatio

Kompensaatio tarkoittaa sitä, että sinulla voi olla mahdollisuus valmistua ylioppilaaksi, vaikka et saa hyväksytyä arvosanaa jostakin tutkintoon vaadittavasta kokeesta.

Jos kokelas on suorittanut tutkintoon vaadittavista viidestä kokeesta yhden kokeen hylätyllä arvosanalla ja neljä hyväksytyllä arvosanalla, hän saa näistä neljästä kokeesta kompensatiopisteitä arvosanojen perusteella seuraavasti:

- laudatur (L) =7p.
- eximia cum laude approbatur (E) =6p.
- magna cum laude approbatur (M) =5p.
- cum laude approbatur (C) = 4p.
- lubenter approbatur (B) = 3p.
- approbatur (A) = 2p.

MUUTA HUOMIOITAVAA LUKIO-OPISKELUSSA

Lukiossamme noudatetaan lukion järjestyssääntöjä. Moottoriajoneuvot pysäköidään koulukeskuksen alapuolella olevalle pysäköintipaikalle. Tupakointi on

kielletty tupakkalain 12§ mukaisesti koulun alueella ja koulun järjestämissä tilaisuuksissa.

Voimistelusaleissa sekä luokissa työskennellään sisäkengissä tai sukkasillaan. Luokkiin ei saa mennä samoilla kengillä, joilla ollaan ulkona. Lukiolaiset jättävät kenkensä ulko-oven viereen lukiosiiven pääaulaan.

Kännykät on pidettävä taskussa tai laukussa oppituntien aikana. Opiskelija voidaan poistaa tunnilta, jos kännykkä aiheuttaa häiriötä. Luokasta poistaminen aiheuttaa tunnilta poissaolon.

Jos opiskelija myöhästyy toistuvasti tunneilta, aineenopettaja varoittaa myöhästelijää. Koska myöhästely häiritsee opetusta, varoituksen saanut opiskelija ei pääse sisään tunnin alettua ja hänet merkitään aiheettomasti poissaolevaksi.